

Vergaderjaar 2007–2008

31 474 XIII

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor
het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Algemeen

Uitgaven (bedragen x € 1 mln)

1. Aangekondigde verlaging in de Voorjaarsnota 2008	
Hoofdstuk XIII:	93,8
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	- 93,8
Vershil	<u>0</u>

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de uitgavenbegroting 2008 van EZ er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2008	2 596,5
Af: Eerste suppletore begroting 2008	- 93,8
Totaal beschikbaar	<u>2 502,7</u>

Ontvangsten (bedragen x € 1 mln)

1. Aangekondigde verlaging in de Voorjaarsnota 2008	
Hoofdstuk XIII:	- 525,3
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	- 525,3
Vershil	<u>0</u>

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de ontvangstenbegroting 2008 van EZ er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2008	7 690,3
Af: Eerste suppletore begroting 2008	- 525,3
Totaal beschikbaar	<u>7 165,0</u>

2 Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

De eerste suppletore begroting bevat mutaties op de vastgestelde begroting 2008. In deze suppletore begroting wordt voorgesteld de uitgaven- en ontvangstenraming voor 2008 met respectievelijk € 171,2 mln te verhogen en € 525,3 mln te verlagen. De grootste en/of beleidsmatig meest relevante mutaties zijn in onderstaande tabel gespecificeerd. Voor een uitgebreidere toelichting op afzonderlijke verplichtingenmutaties wordt verwezen naar de toelichting per begrotingsartikel.

Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

		verplichtingen	uitgaven	ontvangsten
	stand (in mln €)	4 184,5	2 596,5	7 690,3
artikel 2	1 Projectdirectie innovatieplatform	3,4	3,4	
	2 Innovatie Prestatie Contracten (IPC)	13,5	2,4	
	3 Bijdrage aan TNO	28,3		
	4 Point One	15,4		
	5 Creative Challenge Call	4,4	0,7	
artikel 3	6 Cofinanciering EZ in EFRO-programma's	15,7	0,4	
	7 Beroepsonderwijs in Bedrijf (BiB)	18,7	1,1	
	8 Onderwijs en Ondernemerschap	17,0	1,3	
	9 Pieken in de Delta (PID)	45,0		
	10 Ontv. Ruimtelijk Economisch Beleid			21,0
artikel 4	11 Borssele enveloppe	4,3	31,2	
	12 Bijdrage MEP	- 143,4	- 148,6	
	13 Overgangsregeling	12,7	- 19,9	
	14 Subsidieregeling SDE	58,6	- 8,6	
	15 Uitvoeringskosten SN DGOI	5,4	3,2	
	16 Aardgasbaten			- 50,0

		verplichtingen	uitgaven	ontvangsten
	17 Fes-afdracht			- 632,6
	18 Ontvangsten uit het Fes Energie			70,0
	19 Diverse ontvangsten Energie			69,8
artikel 5	20 Progr. Internationalisering Beroepsopleiding	4,7	4,5	
	21 Programmatisch pakket	4,6	5,3	
artikel 10	22 ICT-flankerend beleid en adm. Lasten	9,3	8,7	
Artikel 22	23 Loonbijstelling	21,7	21,7	
	Overig	31,9	- 0,6	- 3,6
	totaal van de mutaties	171,2	- 93,8	- 525,3
	stand 1e suppletore	4 355,7	2 502,7	7 165,0

Toelichting belangrijkste mutaties

1. De mutatie heeft betrekking op de middelen die zijn gereserveerd voor experimenten en evenementen voortvloeiend uit het Innovatieplatform.
2. Deze mutatie betreft het doorschuiven van IPC-middelen uit 2007, in verband met de naar verwachting grote aanvraag voor IPC's in 2008.
3. De interdepartementale subsidieverlening aan TNO is eind 2007 niet meer tot afronding gekomen. De hiervoor in 2007 beschikbare verplichtingenruimte wordt daarom doorgeschoven naar 2008.
4. Vanwege versnelling van het programma Point One wordt in totaal € 15,4 mln uit verschillende jaren toegevoegd aan het budget voor 2008.
5. De mutatie betreft in hoofdzaak de Fes-middelen die in 2007 niet meer konden worden gecommiteerd en daarom zijn doorgeschoven naar 2008.
6. De middelen voor de rijkscofinanciering voor de structuurfondsen worden van 2007 doorgeschoven naar 2008 en latere jaren. Vanwege het sterk gewijzigde juridische karakter van de regeling kon het in 2007 beschikbare budget niet meer volledig in dat jaar worden gecommiteerd.
7. De middelen voor BiB konden niet meer in 2007 worden gecommiteerd. De Fes-middelen zijn derhalve doorgeschoven naar 2008. Daarnaast zijn ook de middelen voor de tweede tranche vanuit het Fes toegevoegd aan de EZ-begroting.
8. De middelen voor O&O konden niet allemaal in 2007 worden gecommiteerd. De Fes-middelen zijn derhalve doorgeschoven naar 2008.
9. Zoals afgesproken met de Tweede Kamer mag het samenwerkingsverband Noord Nederland de onderuitputting op het Kompas-programma (€ 25 mln) en de afroaming van de overliquiditeiten NOM N.V. (€ 15 mln) inzetten voor het PiD-programma Noord Nederland. De helft hiervan is reeds bij Najaarsnota 2007 aan de EZ-begroting toegevoegd. Deze mutatie heeft betrekking op het restant. Daarnaast worden met ingang van 2008 middelen voor het Pieken in de Delta programma afzonderlijk weergegeven in de EZ-begroting.
10. In 2008 is € 16 mln aan middelen terugontvangen van het Noorden in verband met de eindafrekening van het programma IPR-decentraal tot en met 1999. Daarnaast is van de Dienst Domeinen van het ministerie van Financiën € 5 mln ontvangen uit hoofde van de verkoop van gronden Beek.
11. Betreft een verhoging van het budget voor de besparingstender van de Unieke Kansen Regeling (UKR).
12. Deze mutatie bestaat met name uit de volgende drie delen:
 1. Door uitvoerder EnerQ is in 2007 € 38,7 mln minder uit hoofde van de MEP-regeling uitgekeerd aan subsidieontvangsten. De middelen blijven echter beschikbaar voor de MEP, derhalve zijn de middelen doorgeschoven naar 2008.

2. EnerQ heeft aangegeven dat voor de jaren 2008 en verder minder liquiditeiten nodig zijn dan in eerste instantie geraamd. Voorgesteld wordt de hiermee samenhangende middelen beschikbaar te houden voor uitgaven in het kader van de MEP en SDE in latere jaren.
3. Het budget van de bestaande WKK voor het jaar 2007 wordt aangevuld met € 45 mln in verband met de overtekening van het subsidieplafond.
13. In 2007 konden niet meer alle beschikkingen op het onderdeel «mestvergisters» van de MEP-overgangsregeling worden afgegeven. Derhalve zijn de hiermee samenhangende middelen doorgeschoven naar 2008 zodat de resterende beschikkingen alsnog kunnen worden afgegeven.
14. Betreft met name de toevoeging van middelen aan het budget voor de SDE als gevolg van de motie Samsom (Kamerstuk 2007–2008, 31 239, nr. 16 Tweede Kamer).
15. De committering van de opdracht aan SenterNovem met betrekking tot de Meerjarenaafspraken heeft niet meer in 2007 plaats kunnen vinden. De hiermee samenhangende verplichtingenruimte wordt doorgeschoven naar 2008.
16. Als gevolg van enerzijds de hogere olieprijs en anderzijds de lagere productierealisatie en -raming worden de geraamde aardgasbaten in 2008 per saldo neerwaarts bijgesteld.
17. Voor het jaar 2008 en verder is sprake van een vaste Fes-voeding uit gasbaten, aansluitend bij de uitgaven. De mutatie is nodig om voorziene Fes-uitgaven te dekken, die als gevolg van Voorjaarsnotamutaties zijn gewijzigd.
18. Deze mutatie bestaat voor € 46,4 mln uit het doorschuiven van Fes-middelen uit 2007 naar 2008 (MEP, UKR en BSIK) en voor € 23,7 mln uit toevoeging aan de EZ-begroting van budget voor de Unieke Kansen Regeling (UKR) vanuit het Fes.
19. De overeenkomst met NUON voor de afkoop van stadsverwarmingprojecten kon niet meer in 2007 worden afgerond. Dit zal in 2008 alsnog gebeuren. Daarnaast betreft deze mutatie verwachte terugontvangsten (€ 22,3 mln) op in het verleden verstrekte leningen door Novem BV ten behoeve van energiebesparingprojecten.
20. Betreft een bijdrage van OCW en vanuit het Fes voor het programma Internationalisering Beroepsonderwijs (PIB).
21. Betreft de toevoeging van de HGIS-eindejaarsmarge uit voorgaande jaren onder andere t.b.v. een bijdrage aan het Sieboldhuis te Leiden, drie handelsmissies, de wereldtentoonstelling in Zaragoza en een economisch programma rondom de Amerikaanse viering van «Henry Hudson 400 jaar».
22. Deze mutatie betreft een bijdrage van BZK aan het programma Open Standaarden en Open Source Software (OSSOS) en het doorschuiven van niet benutte OSSOS middelen van 2007 naar 2008. Daarnaast wordt € 5,6 mln per jaar extra vrij gemaakt voor Antwoord voor Bedrijven, het gecentraliseerde frontoffice van overheidsinstanties.
23. De loonbijstelling 2008 is bij Voorjaarsnota aan de EZ-begroting toegevoegd.

Artikel 1: Goed functionerende economie en markten in Nederland en Europa (in € mln)

	Stand ontwerp- begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	82,5	1,1	83,6	1,7	- 0,5	- 3,3	- 3,3
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>24,4</i>	<i>0,2</i>	<i>24,6</i>	<i>0,2</i>			
Markt en spelregels							
OD 2 Optimale marktordering en mededinging bevorderen							
– Bijdrage Metrologie	14,5		14,5				
– Raad Deskundige Nationale Standaard	0,1		0,1				
– Markt en Overheid	5,1		5,1				
– Bijdrage diverse instituten	1,3		1,3				
Algemeen							
– Onderzoek en Opdrachten DG Economische Politiek (DGEP)	3,4	0,2	3,6	0,2			
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>58,1</i>	<i>0,9</i>	<i>59,0</i>	<i>1,6</i>	<i>- 0,5</i>	<i>- 3,3</i>	<i>- 3,3</i>
– Personeel DG EP	8,7	0,2	8,9	0,2	0,1		
– Apparaatsuitgaven NMa/Dte	43,9	0,1	44,0	0,4	- 1,6	- 4,1	- 4,1
– Apparaatsuitgaven Consumentenautoriteit	5,5	0,6	6,1	1,0	0,9	0,9	0,9
Uitgaven (totaal)	79,6	1,0	80,6	1,7	- 0,5	- 3,3	- 3,3
Waarvan programma-uitgaven	21,5	0,2	21,6	0,2			
Waarvan juridisch verplicht*	19,9		19,9				
OD 2	18,0		18,0				
Algemeen	3,5	0,2	3,6	0,2			
Ontvangsten (totaal)	56,5	17,4	73,9	17,4	17,4	17,4	17,4
– Ontvangsten NMa	51,8		51,8				
– High Trust		17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4
– Ontvangsten Dte	4,7		4,7				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2007 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2008 uitgaven juridisch verplicht.

Apparaatsuitgaven NMa/Dte

De mutatie betreft een verhoging van de verplichtingenruimte voor de NMa met € 0,6 mln ter dekking van de uitvoeringskosten die samenhangen met de wijzigingen in de Mededingingswet (AMEW). Daarnaast vergt de afwikkeling van (hoger) beroepen in de bouwfraude minder uitgaven in 2008 en 2009 dan eerder voorzien. Tot slot is de efficiency-taakstelling Balkenende IV meerjarig verwerkt.

High Trust boetebeleid

Deze mutatie betreft het aandeel van de EZ-toezichthouders NMa, CA, AT en OPTA) in de «high trust-boetetaakstelling» uit het Coalitieakkoord. Deze was bij Miljoenennota 2008 geparkeerd op de EZ-begroting (zie artikel 22). Bij Voorjaarsnota worden nu de tranches 2008 en 2009 van deze taakstelling verdeeld over de betrokken departementen.

Artikel 2: Een sterk innovatievermogen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Verplichtingen (totaal)	532,5	- 15,0	101,0	618,5	49,7	31,0	23,1	26,0
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>473,5</i>	<i>- 13,0</i>	<i>94,2</i>	<i>554,7</i>	<i>45,3</i>	<i>27,9</i>	<i>20,1</i>	<i>24,9</i>
Basispakket								
OD 2: Meer bedrijven die meer (technologische) kennis ontwikkelen en benutten								
- Innovatievouchers/IPC's	30,5		14,0	44,4				
- TechnoPartner	37,0		1,9	38,9	- 3,0	- 3,0	- 3,0	- 3,0
- Eurostars			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
- Bijdrage aan Syntens	32,7		- 0,4	32,3	- 0,4	- 0,4		
Programmatisch pakket								
OD 3: Topprestaties op innovatiethema's								
- Innovatieomnibus	103,3		- 63,4	39,9	- 66,2	- 62,2	- 36,4	- 14,9
- Innovatieprogramma's:								
- Water	5,0		11,3	16,3	12,1	4,2	2,0	
- IP Maritiem			7,3	7,3	7,7	7,7	7,7	1,7
- Point One	83,3		15,4	98,7	- 1,0	- 2,5	- 7,3	
- Food and Nutrition Delta	24,7		1,9	26,6	11,0			
- Automotive			9,5	9,5	9,4	9,0	9,0	
- Life Sciences en Gezondheid			12,9	12,9	35,6	35,3	36,4	27,2
- Polymeren Innovatieprogramma (PIP)			12,1	12,1	12,7	13,3	5,1	
- Scheidingstechnologie			2,4	2,4	3,4	3,4	3,4	
- Materialen (M2i)			10,0	10,0	9,0	9,0		
- Innovatieve onderzoeksprogramma's (IOP's)	14,3		4,2	18,6				
- IS internationaal	2,0		10,0	12,0	10,0	10,0	10,0	12,0
- IS opkomende markten	6,1			6,1				
- Bijdrage aan STW	20,0			20,0				
- Creative Challenge Call			4,4	4,4				
- Innovatiekredieten (voorheen uitdagers-faciliteit)	24,3			24,3				
- Projectdirectie Innovatieplatform			3,4	3,4	3,5	3,5		
- Bijdrage aan TNO en GTI's	34,8		28,2	63,1	- 0,4	- 0,4		
- Civiele luchtvaartontwikkeling	5,0			5,0				
- Bijdrage aan NIVR	4,4		0,1	4,5	0,2	- 0,7	- 8,6	- 0,1
- Ruimtevaart	35,5	- 13,0	7,3	29,7				
- Bijdrage aan instituten	0,5			0,5				
- Overige uitgaven	1,3			1,3				
Algemeen								
- Onderzoek en beleidsexperimenten	9,0		- 0,3	8,7	- 0,2	- 0,2	- 0,2	
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>59,1</i>	<i>- 2,0</i>	<i>6,8</i>	<i>63,8</i>	<i>4,4</i>	<i>3,1</i>	<i>3,0</i>	<i>1,1</i>
- Personeel Innovatie	8,4		- 1,1	7,3	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1
- Uitgaven TWA-netwerk	3,9		- 3,9		- 3,9	- 3,9	- 3,9	- 3,9
- Bijdrage aan agentschappen	26,6	- 2,0	11,9	36,6	9,7	8,8	8,7	6,8
- Bijdrage aan OCNL, WIPO en EOB	20,1		- 0,2	19,9	- 0,4	- 0,7	- 0,7	- 0,7
Uitgaven (totaal)	705,2	- 15,0	- 1,2	689,0	- 4,1	44,3	- 0,9	4,2
Waarvan programma-uitgaven	635,9	- 13,0	- 3,3	619,6	- 9,9	39,9	- 4,0	1,3
Waarvan juridisch verplicht*)	511,5			511,5				
OD 2	107,1		6,3	113,3	9,7	12,3	- 1,0	- 1,0
OD 3	519,3	- 13,0	- 12,5	493,8	- 22,6	24,4	- 2,8	2,5
Algemeen	9,5		2,9	12,4	3,1	3,2	- 0,2	- 0,2
Ontvangsten (totaal)	236,0		- 14,4	221,6	- 8,8	49,5	17,6	19,1
- Ontvangsten Rijksoctrooiwet	26,4			26,4				
- Ontvangsten TOP	18,8			18,8				
- Ontvangsten uit Fes	187,6		- 15,7	171,9	- 8,8	49,5	17,6	19,1
- Ontvangsten EET	1,6			1,6				
- Diverse ontvangsten	1,6		1,3	2,9				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2007 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2008 uitgaven juridisch verplicht.

Innovatievouchers/IPC's

Deze mutatie betreft het doorschuiven van niet bestede IPC-middelen uit 2007, in verband met de naar verwachting grote aanvraag voor IPC's in 2008.

TechnoPartner

De toegekende Fes-middelen voor de SKE-creatieve industrie zullen in 2008 gecommiteerd gaan worden. De bijbehorende middelen zijn derhalve van 2007 naar 2008 doorgeschoven. Daarnaast worden de uitvoeringskosten voor TechnoPartner (€ 3 mln per jaar) overgeheveld naar het budget voor Bijdrage aan Agentschappen.

Innovatieomnibus

De mutatie betreft met name de toedeling van middelen aan goedgekeurde innovatieprogramma's voor:

- Water (€ 3,5 mln)
- Maritiem (€ 8,3 mln)
- Food & Nutrition (€ 5,0 mln)
- Automotive (€ 9,9 mln)
- Life Sciences & Gezondheid (€ 5,0 ml)
- Polymeren Innovatie Programma (€ 12,1 mln)
- Materialen (€ 10,0 mln)
- Uitvoeringskosten programma's (€ 3,0 mln)

Daarnaast wordt voor projecten onder het Eureka-initiatief structureel € 12 mln overgeheveld naar IS Internationaal. Ook voor het programma Eurostars wordt € 2,0 mln per jaar vrij gemaakt.

Innovatieprogramma Water

Naast bovengenoemde toedeling van middelen uit Innovatieomnibus is € 6 mln doorgeschoven uit 2007 en € 2 mln overgeheveld uit IS-internationaal voor internationale onderdelen van het programma Water.

Point One

Vanwege versnelling van het programma Point One wordt voorgesteld € 10,7 mln uit 2009 en latere jaren naar 2008 te halen zodat de programma-activiteiten van Point One optimaal kunnen worden ondersteund. Daarnaast wordt voorgesteld een bedrag van 4,7 mln uit 2007 toe te voegen aan het budget voor 2008. Dit bedrag is in 2007 niet benut vanwege het vroegtijdig stopzetten van een project.

Food and Nutrition Delta

Naast de bovengenoemde toedeling van middelen uit Innovatieomnibus wordt voorgesteld om € 3,2 mln aan verplichtingenruimte uit 2007 en 2008 door te schuiven naar 2009 om beter aan te sluiten bij de ramingen van het programma.

Innovatieprogramma Life Sciences & Gezondheid

Naast de bovengenoemde toedeling van middelen uit Innovatieomnibus worden de ramingen van de beschikbare Fes-middelen voor de programma's CTMM en BMM geactualiseerd zodat het beschikbare budget meer in overeenstemming is met de jaarlijks benodigde middelen voor het programma. Committing van de middelen vindt namelijk niet in één keer plaats, zoals aanvankelijk werd verwacht, maar op basis van jaarwerkplannen.

Scheidingstechnologie

De middelen voor Scheidingstechnologie konden niet meer in 2007 worden gecommiteerd. De Fes-middelen zijn derhalve doorgeschoven naar 2008 en latere jaren.

Innovatieve Onderzoeksprogramma's

Deze mutatie heeft met name betrekking op een overheveling van artikel 4 en een bijdrage van de stichting STW, beide in het kader van de onderzoeksprogramma's EMVT en Photonic Devices.

IS internationaal

Naast bovengenoemde toedeling van middelen uit Innovatieomnibus (€ 12 mln) voor Eureka-projecten worden de middelen die samenhangen met de internationale onderdelen van het innovatieprogramma Water overgeheveld van IS internationaal naar het onderdeel Innovatieprogramma Water. Dit om het beheer van het innovatieprogramma Water te vereenvoudigen.

Creative Challenge Call

De mutatie betreft de Fes-middelen voor de grote projecten die in 2007 niet meer konden worden gecommitteerd en daarom zijn doorgeschoven naar 2008.

Projectdirectie Innovatieplatform

De mutatie heeft betrekking op de middelen die zijn gereserveerd voor experimenten en evenementen voortvloeiend uit het Innovatieplatform.

Bijdrage aan TNO/GTI's

De interdepartementale subsidieverlening aan TNO is eind 2007 niet meer tot afronding gekomen. De hiervoor in 2007 beschikbare middelen worden daarom doorgeschoven naar 2008. Committering aan TNO heeft begin 2008 plaatsgevonden.

Bijdrage aan NIVR

Het meerjarig voor de bureaunkosten van het NIVR benodigde bedrag wordt geraamd op € 4,5 mln. De boven dit bedrag beschikbare middelen worden toegevoegd aan innovatieprogramma's algemeen.

Ruimtevaart

Deze mutatie bestaat uit de volgende onderdelen:

- bij Najaarsnota 2007 is verplichtingenruimte van 2008 naar 2007 geschoven voor de ESA-onderdelen «General Budget» en «Kourou» (€ 11 mln)
- met de amendementen Smeets c.s. (Kamerstukken II, 31 200 XIII, nr. 12 en 13) bij de begroting 2008 zijn de budgetten voor respectievelijk de BSRI (artikel 3) en de PESP en PSB (artikel 5) opgehoogd ten laste van het budget voor internationale ruimtevaart. Omdat beide amendementen via deze suppletore begroting van alternatieve dekking worden voorzien, te weten de reguliere respectievelijk HGIS eindejaarsmarge, wordt voorgesteld het budget voor ruimtevaart weer op te hogen met € 13 mln. De door de Tweede Kamer aangedragen dekking had ongunstige gevolgen voor de extra middelen die bij Voorjaarsnota 2006 juist aan de EZ-begroting zijn toegevoegd om de Nederlandse positie in ESA te versterken. Sinds de lage Nederlandse inschrijvingen op ESA-programma's tijdens de laatste ESA-ministerconferentie is deze positie verzwakt en zijn werkpakketten voor de Nederlandse industrie en kennisinstellingen in omvang afgenomen, waardoor kennis dreigt weg te vallen.

Uitgaven TWA-netwerk

In verband met de overheveling van het TWA-netwerk naar de EVD zal de opdracht aan het TWA-netwerk vanaf 2008 worden verstrekt aan de EVD. Het gereserveerde budget voor deze opdracht wordt daarom overgeheveld naar Bijdrage aan Agentschappen.

Bijdrage aan Agentschappen

Met het amendement Ten Hoopen c.s. (Kamerstuk 2007–2008, 31 200 XIII, nr. 36, Tweede Kamer) is het budget van artikel 3 opgehoogd met € 12 mln ten behoeve van criminaliteitspreventie voor het kleinbedrijf. Dekking werd door de Tweede Kamer gevonden in een extra taakstelling voor SenterNovem. Omdat een dergelijke dekking niet mogelijk is bovenop de taakstellingen die SenterNovem reeds zijn opgelegd, wordt voorgesteld het amendement van alternatieve dekking (incidentele ontvangsten) te voorzien, zie ook artikel 3 en 4. De ophoging heeft daarnaast betrekking op de uitvoeringskosten voor de innovatieprogramma's en de opdracht voor het TWA-netwerk.

Ontvangsten Fes

Deze mutatie betreft het doorschuiven van Fes-middelen voor diverse instrumenten. Het betreft met name de doorwerking van niet opgevraagde Fes-middelen uit 2007 voor regelingen waarvan de uitvoering langzamer verloopt dan eerder was gedacht, zoals CTMM, BMM en Scheidingstechnologie.

Artikel 3: Een concurrerend Ondernemingsklimaat (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Verplichtingen (totaal)	2 176,2	20,0	72,4	2 268,5	24,9	19,4	6,0	1,1
Waarvan garantieverplichtingen	1 730,0			1 883,0				
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>2 159,2</i>	<i>27,0</i>	<i>65,4</i>	<i>2 251,6</i>	<i>25,0</i>	<i>19,6</i>	<i>6,2</i>	<i>1,3</i>
– Borgstellingsregeling Scheepsnieuwbouw (garantieverplichting)	1 000,0			1 000,0				
– Innovatieregeling Scheepsbouw Basispakket	20,0			20,0		7,5		
OD 2: Stimuleren meer en beter ondernemerschap								
– BBMKB (garantieverplichting)	730,0			730,0				
– Groeifinancieringsfaciliteit (garantieverplichting)	153,0			153,0				
– Microkredieten	5,0			5,0				
– Actieplan veilig ondernemen	2,0	12,0	– 1,1	13,0	12,0			
– Bijdragen aan instituten	7,0			7,0				
– Bevorderen Ondernemerschap	15,4		– 11,1	4,3	– 5,7	– 6,5	– 0,1	1,1
– Beroepsopleiding in bedrijf			18,7	18,7	12,7	12,6	0,5	0,4
– Onderwijs & Ondernemerschap	10,5		17,0	27,5				
– Projectdirectie Vergunningen			0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	
Programmatisch pakket								
OD 3: Benutten van gebiedsgerichte economische kansen								
– Gebiedsgerichte economische programma's	21,8		– 21,8		– 21,9	– 21,9	– 70,0	– 75,4
– Cofinanciering EZ in EFRO-programma's	43,0		15,7	58,7	5,7	5,7	5,7	
– BSRI	13,8	10,0		23,8				
– Stadseconomie	1,8		3,1	5,0				
– Bijdrage aan ROM's	7,5			7,5				
– Bedrijventerreinen	14,1		– 0,1	14,1				
– PID DG OI	92,2		45,0	137,2	21,9	21,9	70,0	75,4
– Bijdrage NBTC	16,7			16,7				
– Overig Toerisme	1,0			1,0				
– Bijdrage UNWTO	0,2			0,2				
Algemeen								
– Onderzoek en vernieuwingsprogramma's Ondernemen	3,5	5,0	– 0,3	8,2	– 0,4	– 0,4	– 0,4	– 0,2
– Eerste lijn bedrijven	0,5		– 0,5					

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	16,9	- 7,0	6,9	16,9	- 0,1	- 0,2	- 0,2	- 0,2
- Personeel Ondernemen	12,8			12,8				
- Bijdrage DG OI aan Agentschappen	4,1	- 7,0	6,9	4,1	- 0,1	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Uitgaven (totaal)	334,4	20,0	- 8,6	345,9	7,6	18,8	24,0	18,8
Waarvan programma-uitgaven	317,5	27,0	- 15,5	329,0	7,6	18,9	24,2	19,0
Waarvan juridisch verplicht*)	230,3			230,3				
OD 1	27,0		- 2,5	24,5		5,0	2,5	
OD 2	70,9	12,0	- 8,8	74,1	13,4	15,8	12,9	8,5
OD 3	213,4	10,0	- 3,1	220,3	- 5,2	- 1,5	9,3	10,7
Algemeen	6,2	5,0	- 1,1	10,1	- 0,5	- 0,4	- 0,4	- 0,2
Ontvangsten (totaal)	66,8		28,3	95,2	5,6	6,3	8,5	6,7
- Ontvangsten ruimtelijk economisch beleid			21,0	21,0				
- BBMKB	24,9			24,9				
- Groeifinancieringsfaciliteit	10,0			10,0				
- Garantieregeling scheepsbouw	10,0			10,0				
- Ontvangsten uit het Fes	16,3		2,3	18,6	5,6	6,3	8,5	6,7
- Diverse ontvangsten	5,7		5,0	10,7				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2007 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2008 uitgaven juridisch verplicht.

Actieplan Veilig Ondernemen

Met het amendement Ten Hoopen c.s. (Kamerstukken II 2007-2008, 31 200 XIII, nr. 36), is het budget van artikel 3 in 2008 opgehoogd met € 12 mln ten behoeve van criminaliteitspreventie voor het kleinbedrijf. Dekking werd door de Tweede Kamer gevonden in een extra taakstelling voor SenterNovem. Omdat een dergelijke dekking niet mogelijk is bovenop de taakstellingen die SenterNovem reeds zijn opgelegd, wordt voorgesteld het amendement van alternatieve dekking (incidentele ontvangsten) te voorzien. Ook voor 2009 wordt € 12 mln vrijgemaakt zodat criminaliteitspreventie op de volgende wijze kan worden ingevuld:

- pilots met winkelstraatmanagers ter stimulering van lokale samenwerking en versterking van kennis over veiligheidsrisico's en effectieve veiligheidsmaatregelen;
- het aanbieden van gratis advies door een deskundige (veiligheids-scans) bij kleinere bedrijven ter versterking van kennis over veiligheidsrisico's en effectieve veiligheidsmaatregelen;
- subsidie voor kleinere bedrijven die preventieve veiligheidsmaatregelen nemen uit het gratis advies.

Bevorderen Ondernemerschap

In 2007 zijn de middelen uit pijler 2 van het beleidsprogramma voor het kapitaalmarktpakket toegevoegd aan het budget voor Bevorderen Ondernemerschap. Deze middelen worden nu verdeeld over verschillende instrumenten.

Beroepsonderwijs in Bedrijf (BiB)

De middelen voor BiB konden niet meer in 2007 worden gecommiteerd. De Fes-middelen zijn derhalve doorgeschoven naar 2008. Daarnaast zijn ook de middelen voor de tweede tranche vanuit het Fes toegevoegd aan de EZ-begroting.

Onderwijs en Ondernemerschap (O&O)

De middelen voor O&O konden niet volledig in 2007 worden gecommiteerd. De Fes-middelen zijn derhalve doorgeschoven naar 2008.

Gebiedsgerichte economische programma's/Pieken in de Delta

Zoals afgesproken met de Tweede Kamer mag het samenwerkingsverband Noord Nederland de onderuitputting op het Kompas-programma (€ 25 mln) en de afroaming van de overliquiditeiten NOM N.V. (€ 15 mln) inzetten voor het PiD-programma Noord Nederland. De helft hiervan is reeds bij Najaarsnota 2007 aan de EZ-begroting toegevoegd. Deze mutatie heeft betrekking op het restant. Daarnaast worden met ingang van 2008 middelen voor het Pieken in de Delta programma afzonderlijk weergegeven in de EZ-begroting.

Cofinanciering EZ in EFRO-programma's

De middelen voor de rijkscofinanciering voor de structuurfondsen worden van 2007 doorgeschoven naar 2008 en latere jaren. Vanwege het sterk gewijzigde juridische karakter van de regeling kon het in 2007 beschikbare budget niet meer volledig in dat jaar worden gecommiteerd. Daarnaast zijn de ramingen meer in lijn gebracht met het verwachte ritme van de programma's.

Stadseconomie

Deze mutatie betreft het doorschuiven van nog niet bestede verplichtingenruimte uit het budget dat binnen het programma 2005–2009 is gereserveerd voor bijzondere kansen of knelpunten.

Bijdrage aan Agentschappen

Met het amendement Ten Hoopen c.s. (Kamerstuk 2007–2008, 31 200 XIII, nr. 36, Tweede Kamer) is het budget van artikel 3 opgehoogd met € 12 mln ten behoeve van criminaliteitspreventie voor het kleinbedrijf. Dekking werd door de Tweede Kamer gevonden in een extra taakstelling voor SenterNovem. Omdat een dergelijke dekking niet mogelijk is bovenop de taakstellingen die SenterNovem reeds zijn opgelegd, wordt voorgesteld het amendement van alternatieve dekking (incidentele ontvangsten) te voorzien, zie ook artikel 2 en 4.

Ontvangsten ruimtelijk economisch beleid

In 2008 is € 16 mln aan middelen terugontvangen van het Noorden in verband met de eindafrekening van het programma IPR-decentraal tot en met 1999. Daarnaast is van de Dienst Domeinen van het ministerie van Financiën € 5 mln ontvangen uit hoofde van de verkoop van gronden Beek.

Ontvangsten uit het FES

De mutatie betreft het doorschuiven van de middelen voor Beroepsonderwijs in Bedrijf (BiB) en Onderwijs en Ondernemerschap van 2007 naar 2008 en verder. Daarnaast wordt ook de tweede tranche voor BiB vanuit het Fes aan de EZ-begroting toegevoegd.

Diverse ontvangsten

Wegens liquidatie van de stichting Industriefaciliteit is het restant van de in het verleden door EZ beschikbaar gestelde middelen teruggestort naar de begroting van EZ.

Artikel 4: Doelmatige en duurzame energiehuishouding (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Verplichtingen (totaal)	890,9	- 3,0	- 56,6	831,3	- 47,1	- 9,6	22,5	34,0
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>863,1</i>		<i>- 67,1</i>	<i>796,0</i>	<i>- 46,6</i>	<i>- 8,5</i>	<i>24,7</i>	<i>36,2</i>
Markt en spelregels								
OD 1: Optimale ordening en werking van de energiemarkten								
– Comp. Demkolec/stadsverwarming	19,5			19,5				
OD 2: Energievoorzieningszekerheid op korte en lange termijn								
– Doorsluis COVA-heffing	73,7			73,7				
– Beheer Mijnschadestichtingen	0,1			0,1				
– O&O Bodembeheer	2,1			2,1				
– Bijdrage aan diverse instituten	1,1			1,1				
Basispakket								
OD 3: Verduurzaming van de energiehuishouding								
– Programma efficiency DG OI-deel	4,4			4,4				
– Borssele enveloppe			4,3	4,3				
– Bijdrage MEP	637,0		- 143,4	493,6	- 74,3	- 48,2	- 40,2	- 21,8
– Overgangsregeling			12,7	12,7				
– Subsidieregeling Stimulering Duurzame Energie	14,0		58,6	72,6	25,6	38,0	64,9	58,0
– Overige uitgaven duurzame energie	0,9			0,9				
– CO ₂ -reductieplan			0,1	0,1	0,5			
– Joint Implementation	1,9		- 1,1	0,8				
– Energie-innovatie	67,5		- 2,6	64,9	- 0,8	- 0,8		
– TransitieManagement			4,2	4,2	2,3	2,3		
– Bijdrage aan ECN	31,3			31,3				
Algemeen								
– Bijdrage Algeme Energie Raad	0,1			0,1				
– Diverse programmauitgaven energie (HFR)	8,1			8,1				
– O&O Energie	1,6			1,6				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>27,8</i>	<i>- 3,0</i>	<i>10,5</i>	<i>35,3</i>	<i>- 0,5</i>	<i>- 1,1</i>	<i>- 2,2</i>	<i>- 2,2</i>
– Personeel DG ET	7,7			7,7				
– Bijdrage aan agentschappen	9,9	- 3,0	4,0	10,9	- 0,3	- 0,6	- 1,2	- 1,2
– Bijdrage JI DG ET aan SenterNovem			0,8	0,8				
– Uitvoeringskosten SenterNovem DG OI	5,4		5,3	10,7	- 0,1	- 0,2	- 0,4	- 0,4
– Apparaatuitgaven SodM	4,8		0,4	5,2	- 0,2	- 0,3	- 0,6	- 0,6
Uitgaven (totaal)	986,7	- 3,0	- 136,5	847,2	- 94,1	- 82,8	- 70,4	34,1
Waarvan programma-uitgaven	958,9		- 144,7	814,2	- 94,6	- 81,7	- 68,3	36,2
Waarvan juridisch verplicht*)	935,6			935,6				
OD 1	19,5			19,5				
OD 2	76,9			76,9				
OD 3	832,1		- 147,8	684,3	- 97,6	- 81,7	- 68,3	36,2
Algemeen	17,5		3,0	20,5	3,0			
Ontvangsten (totaal)	7 295,1		- 542,7	6 752,4	162,4	- 50,4	- 37,2	- 37,7
– Ontvangsten COVA	73,7			73,7				
– Aardgasbaten	9 200,0		- 50,0	9 150,0	100,0			
– Bijdrage aan het Fes	- 2 120,2		- 632,6	- 2 752,8	41,7	- 61,6	- 41,9	- 37,7
– Ontvangsten zoutwinning	1,8			1,8				
– Ontvangsten Fes	84,8		70,1	154,8	20,8	11,2	4,7	
– Diverse ontvangsten	55,2		69,8	125,0				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2007 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2008 uitgaven juridisch verplicht.

Borssele enveloppe

Betreft een verhoging van het budget voor de besparingstender van de Unieke Kansen Regeling (UKR) omdat in deze tender meer goede projecten zijn ingediend dan er aan budget beschikbaar was.

Bijdrage MEP

Deze mutatie bestaat met name uit de volgende drie delen:

1. Door uitvoerder EnerQ is in 2007 € 38,7 mln minder uit hoofde van de MEP-regeling uitgekeerd aan subsidieontvangsten. De middelen blijven echter beschikbaar voor de MEP, derhalve zijn de middelen doorgeschoven naar 2008.
2. EnerQ heeft aangeven dat voor de jaren 2008 en verder minder liquiditeiten nodig zijn dan in eerste instantie geraamd. De hiermee samenhangende middelen blijven beschikbaar voor uitgaven in het kader van de MEP en SDE in latere jaren.
3. Het budget van de bestaande WKK voor het jaar 2007 wordt aangevuld met € 45 mln in verband met de overtekening van het subsidieplafond.

Overgangsregeling MEP

In 2007 konden niet meer alle beschikkingen op het onderdeel «mestvergifters» van de MEP-overgangsregeling worden afgegeven. Derhalve zijn de hiermee samenhangende middelen doorgeschoven naar 2008 zodat de resterende beschikkingen alsnog kunnen worden afgegeven.

Subsidieregeling SDE

Op grond van de motie Samsom (Kamerstuk 2007–2008, 31 239, nr.16 Tweede Kamer) wordt er in de periode 2008–2015, € 120 mln aan kasmiddelen toegevoegd aan de SDE. De dekking komt voor € 40 mln ten laste van de Joint Implementation-middelen van EZ. De overige € 80 mln wordt gedekt door VROM (CDM € 47 mln) en de algemene middelen (€ 33 mln). Om € 120 mln aan uitgaven in de genoemde periode mogelijk te maken, dient in totaal € 318 mln verplichtingenruimte in de jaren 2008–2011 aan de SDE te worden toegevoegd. Het voorgaande leidt tot een verlaging van de reductiedoelstelling CDM van 50 naar 45 Mton en een verlaging van de JI-doelstelling van 25 naar 20 Mton. Verlaging van deze reductiedoelstelling is mogelijk omdat in Nederland naar verwachting meer CO₂ wordt gereduceerd dan waarvan eerder werd uitgegaan, waardoor voor het behalen van de Kyoto-doelstelling naar verwachting minder CDM en JI nodig is. Daarnaast blijken, nu de definitieve regeling in werking is getreden en de te committeren vermogens per categorie zijn bepaald, de uitgaven die hiermee gepaard gaan later in de tijd te vallen dan aanvankelijk geraamd. Om die reden vindt een herschikking van de middelen voor de SDE in de tijd plaats.

Energie-innovatie

De mutatie betreft een overheveling van € 0,8 mln naar VROM i.v.m. de overdracht van het buisleidingendossier. Daarnaast is vanwege een samenwerking € 1,8 mln overgeheveld naar artikel 2 voor het Innovatief onderzoeksprogramma Elektromagnetische Vermogenstechniek (IOP/EMVT).

TransitieManagement

Deze mutatie betreft twee overboekingen; van VROM (€ 1,7 mln) en van LNV (€ 0,5 mln) ten behoeve van de uitvoering van de Energietransitie. Daarnaast is € 1,9 mln van de UKR besparingstender 2007 (de 6e UKR-tender) van 2007 naar 2008 doorgeschoven.

Bijdrage aan Agentschappen

Met het amendement Ten Hoopen c.s. (Kamerstuk 2007–2008, 31 200 XIII, nr. 36, Tweede Kamer) is het budget van artikel 3 opgehoogd met € 12 mln ten behoeve van criminaliteitspreventie voor het kleinbedrijf. Dekking werd door de Tweede Kamer gevonden in een extra taakstelling voor SenterNovem. Omdat een dergelijke dekking niet mogelijk is bovenop de taakstellingen die SenterNovem reeds zijn opgelegd, wordt voorgesteld

het amendement van alternatieve dekking (incidentele ontvangsten) te voorzien, zie ook artikel 2 en 3.

Uitvoeringskosten SenterNovem DG OI

De committering van de opdracht aan SenterNovem met betrekking tot de Meerjarenaafspraken heeft niet meer in 2007 plaats kunnen vinden. De hiermee samenhangende verplichtingenruimte wordt met deze mutatie doorgeschoven naar 2008.

Aardgasbaten

Voor zowel 2008 als 2009 zijn er twee tegengestelde effecten van invloed op de bijstelling van de raming. Deze effecten zijn enerzijds de hogere olieprijs in het meest recente CPB-scenario en anderzijds de lagere productierealisatie en -raming. Per saldo leiden deze effecten in 2008 tot een neerwaartse bijstelling van de geraamde baten en in 2009 tot een opwaartse bijstelling.

Bijdrage aan het Fes

Voor het jaar 2008 en verder is sprake van een vaste Fes-voeding uit gasbaten, aansluitend bij de uitgaven. De mutatie is nodig om voorziene Fes-uitgaven te dekken, die als gevolg van Voorjaarsnotamutaties zijn gewijzigd.

Ontvangsten Fes

De mutatie bestaat voor € 46,4 mln uit het doorschuiven van middelen uit 2007 naar 2008 (MEP, UKR en BSIK) en voor € 23,7 mln uit toevoeging aan de EZ-begroting van budget voor de Unieke Kansen Regeling (UKR) vanuit het Fes. Voor de jaren 2009 tot en met 2011 betreft het eveneens bijdragen vanuit het Fes voor de UKR.

Diverse ontvangsten

De overeenkomst met NUON voor de afkoop van stadsverwarmingsprojecten kon niet meer in 2007 worden afgerond. Dit zal in 2008 alsnog gebeuren. Daarnaast betreft deze mutatie verwachte terugontvangsten (€ 22,3 mln) op in het verleden verstrekte leningen door Novem BV ten behoeve van energiebesparingsprojecten.

Artikel 5: Internationale Economische Betrekkingen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Verplichtingen (totaal)	134,4	3,0	13,3	150,7	3,6	1,2	0,3	0,4
Waarvan garantieverplichtingen	0,4			0,4				
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>125,0</i>	<i>3,0</i>	<i>15,8</i>	<i>143,8</i>	<i>6,0</i>	<i>3,7</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>
Markt en spelregels								
OD 1: Het internationale handels- en internationale investeringsverkeer verder vrijmaken en de economische rechtsorde versterken.								
– Bijdr.aan div. org.	4,3		0,1	4,4	0,1	0,1	0,1	0,1
Basispakket								
OD 2: Bevorderen internationaal ondernemen								
– PESP	5,1	1,5		6,6				
– PSB	9,9	1,5		11,4				
– Instrumentele uitgaven EVD	5,6		0,2	5,8	0,2	0,2	0,2	0,2
– (I)FOM (garantieverplichting)	0,4			0,4				
– PUM	2,0			2,0				

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
– Bijdrage DG BEB aan EVD voor deelopdrachten	22,4		5,1	27,5	2,5	2,0	2,0	2,0
– Bijdrage DG BEB aan agentschappen voor financiële instrumenten	9,7		– 0,7	9,0	0,3	0,3	0,3	0,3
– Overig			0,1	0,1				
– Progr. Internationalisering Beroepsonderwijs (PIB)			4,7	4,7				
OD 3: Het aantrekken van investeringen van buitenlandse bedrijven in Nederland								
– Uitgaven DBIN-netwerk (NFIA)	6,8		0,2	7,0	0,2	0,2	0,2	0,2
– Acquisitie van buitenlandse bedrijven	6,4			6,4				
Programmatisch pakket								
OD 4: Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op buitenlandse markten								
– PSOM	18,8			18,8				
– Programmatisch Pakket Algemeen	32,5		4,6	37,1	2,7	0,9		
– Beleidsondersteuning	1,2		1,5	2,7				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	9,4		– 2,5	6,9	– 2,5	– 2,5	– 2,5	– 2,4
– Personeel BEB	9,4		– 2,5	6,9	– 2,5	– 2,5	– 2,5	– 2,4
Uitgaven (totaal)	126,6	3,0	10,1	139,7	4,3	2,2	0,3	0,4
Waarvan programma-uitgaven	117,2	3,0	7,8	128,0	3,5	1,7	0,3	0,3
Waarvan juridisch verplicht*)	62,8			62,8				
OD 1	4,3		0,1	4,4	0,1	0,1	0,1	0,1
OD 2	58,8	3,0	6,4	68,2	0,7	0,7	0,2	0,2
OD 3	11,9			11,9				
OD 4	40,8		0,3	41,1	2,0	0,6		
Algemeen	1,4		1,0	2,4	0,7	0,3		
Ontvangsten (totaal)	1,8		2,8	4,6	0,5	0,5		
– Ontvangsten gemengde kredieten	0,7			0,7				
– Ontvangsten Fes			2,8	2,8	0,5	0,5		
– Diverse ontvangsten DG BEB	1,1			1,1				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2007 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2008 uitgaven juridisch verplicht.

Bijdrage DGBEB aan EVD voor deelopdrachten

Wegens de overgang van de Directie Buitenlandse Investeringen in Nederland van DG-BEB naar de EVD is het opdrachtenbudget voor de EVD verhoogd. De middelen zijn afkomstig van personeel BEB (€ 2,4 mln). Daarnaast wordt de bijdrage aan het agentschap verhoogd met € 1 mln om een economisch programma uit te voeren rond het Amerikaanse evenement «Henry Hudson 400 jaar» en met € 0,3 mln om de EVD een aanvullende opdracht voor de uitvoering van drie handelsmissies te geven. Voor het overige betreft de begrotingsmutatie de jaarlijkse loon- en prijsmutatie (ca. € 0,7 mln) en een overheveling van € 1 mln uit het budget «bijdrage aan agentschappen voor financiële instrumenten». Die overheveling is nodig om alle gewenste deelopdrachten in opdracht te kunnen geven.

PIB

Het doel van het programma Internationalisering Beroepsonderwijs (PIB) is om MBO- en HBO-studenten concrete internationale ervaringen te laten opdoen tijdens hun studie.

OCW levert hiervoor een eenmalige bijdrage van € 1,7 mln. Daarnaast wordt € 3 mln vanuit het Fes beschikbaar gesteld.

Programmatisch pakket

Betreft de toevoeging van de HGIS-eindejaarsmarge uit voorgaande jaren. Deze zal onder andere worden aangewend voor een bijdrage aan het Sieboldhuis te Leiden, drie handelsmissies, de wereldtentoonstelling in Zaragoza en een economisch programma rondom de Amerikaanse viering van «Henry Hudson 400 jaar».

Personeel BEB

DGBEB heeft het aantrekken van buitenlandse investeringen aan de EVD uitbesteed. Hiertoe wordt ook het grootste deel van de formatie naar het agentschap overgeheveld.

Ontvangsten Fes

Betreft de bijdrage vanuit het Fes aan het Programma Internationalisering Beroepsonderwijs (PIB).

Artikel 8: Economische analyses en prognoses (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	11,5	1,6	13,1	1,4	1,1	0,7	0,7
– Apparaatuitgaven CPB	11,5	1,6	13,1	1,4	1,1	0,7	0,7
Uitgaven (totaal)*	11,5	1,6	13,1	1,4	1,1	0,7	0,7
Ontvangsten (totaal)		1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6

* De raming bestaat uitsluitend uit apparaatuitgaven van het CPB. Deze uitgaven zijn in bestuurlijk opzicht slechts in beperkte mate flexibel.

Artikel 9: Voorzien in maatschappelijke behoefte aan statistieken (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	174,5	0,8	175,3	- 0,3	- 1,7	- 5,6	- 5,6
– Bijdrage aan CBS	174,5	0,8	175,3	- 0,3	- 1,7	- 5,6	- 5,6
Uitgaven (totaal)*	174,5	0,8	175,3	- 0,3	- 1,7	- 5,6	- 5,6
Ontvangsten (totaal)							

* De raming bestaat uitsluitend uit apparaatuitgaven van het CBS. Deze uitgaven zijn in bestuurlijk opzicht slechts in beperkte mate flexibel.

Artikel 10: Elektronische communicatie en post (in € mln)

	Stand ontwerp- begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	60,6	13,3	74,0	17,9	13,8	13,0	7,9
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>41,5</i>	<i>12,1</i>	<i>53,6</i>	<i>16,4</i>	<i>12,4</i>	<i>11,8</i>	<i>6,7</i>
Markt en spelregels							
OD 1: Een efficiënt werkende communicatie- en postmarkt							
– Bijdrage aan internationale organisaties	1,2		1,2		0,1	0,1	0,1
– Bijdrage aan OPTA	3,6		3,6	- 0,1	- 0,1	- 0,3	- 0,3
Programmatisch pakket							
OD 3: Ontwikkeling van voorzieningen voor elektronische communicatie							
– Programma Implementatie Agenda ICT-beleid (PRIMA)	20,1		20,1				
– ICT- flankerend beleid en administratieve lasten	8,3	9,3	17,5	10,8	6,5	6,0	5,6
– ICT&MKB	1,0	0,4	1,4	- 0,4			
Algemeen							
– Beleidsvoorbereiding en evaluaties	7,2	2,5	9,7	6,0	6,0	6,0	1,3
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>19,2</i>	<i>1,2</i>	<i>20,4</i>	<i>1,5</i>	<i>1,4</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>
– Personeel Telecom	9,5		9,5				
– Toezicht Agentschap Telecom (Secretaris Generaal)	3,4	1,2	4,6	1,5	1,5	1,4	1,4
– Bijdrage Agentschap Telecom (Inspectie)	6,3		6,3	- 0,1	- 0,1	- 0,2	- 0,2
Uitgaven (totaal)	70,8	12,3	83,0	18,1	11,4	11,0	13,1
Waarvan programma-uitgaven	51,6	11,1	62,7	16,6	10,0	9,8	11,9
Waarvan juridisch verplicht*	34,2		34,2				
OD 1	5,8	0,4	6,2		- 0,4	- 0,2	- 0,2
OD 3	38,5	8,5	47,0	11,3	6,5	6,0	5,6
Algemeen	7,2	2,2	9,4	5,3	4,0	4,0	6,5
Ontvangsten (totaal)	4,4	1,4	5,8				
– Personeel DG ET	0,2	- 0,2		- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
– Ontvangsten OPTA	0,2		0,2				
– Overige ontvangsten		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
– Cybercrime	4,0	1,4	5,4				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2007 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2008 uitgaven juridisch verplicht.

ICT-flankerend beleid en administratieve lasten

Deze mutatie bestaat uit twee onderdelen:

1. Open Standaarden en Open Source Software (OSOSS). BZK levert hiervoor in 2008 een bijdrage van € 1,3 mln. Daarnaast is een deel van het OSOSS-budget van 2007 (€ 2,25 mln) doorgeschoven naar 2008 omdat een project dat voor 2007 gepland stond, in 2008 wordt uitgevoerd.
2. Antwoord voor Bedrijven (AvB). Om de uitgroei van AvB tot het digitale overheidsloket voor ondernemersvragen op alle overheids-terreinen mogelijk te maken, worden middelen toegevoegd.

Beleidsvoorbereiding en evaluaties

Betreft het toevoegen van middelen (€ 1,5 mln in 2008 en € 2,5 mln voor 2009 en latere jaren) voor het programma «Van Digibewust naar Digibekwaam» dat zich richt op het vergroten van digitale vaardigheden bij laagopgeleiden, senioren en het MKB. Daarnaast worden middelen toegevoegd voor preventie van en voorlichting over Cybercrime (€ 1 mln in 2008 en € 3,5 mln voor 2009 en latere jaren).

Artikel 21: Algemeen (in € mln)

	Stand ontwerp- begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	122,4	0,6	123,0	- 0,1	- 3,1	- 7,1	- 7,1
Personeel algemeen							
- Personeel stafdienst	33,6	- 0,2	33,3	- 0,7	- 2,3	- 5,8	- 5,9
- Regiebureau Inkoop Rijksoverheid	1,9		1,9				
- Centraal Personeel P&O	3,7	0,5	4,3	0,5	0,5	0,5	0,5
- Centraal Personeel EZ	9,1	2,0	11,1	- 0,7	- 0,7	- 0,7	- 0,7
- Wachtgelden	4,1		4,1				
- Sociaal plan	4,2		4,2				
- PIANOo Personeel (incl. TenderNed)	1,1	0,5	1,6			- 0,1	- 0,1
Materieel algemeen							
- ICT	14,2	0,3	14,5	0,3	0,3	0,3	0,4
- Inhuur Auditdienst	0,2	0,6	0,8				
- Materieel diversen	0,5	- 0,3	0,2	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3
- Materieel Communicatie	2,4	- 0,4	2,0	- 0,5	- 0,6	- 0,6	- 0,6
- Materieel kernministerie	41,8	- 3,1	38,7	- 1,1	- 1,1	- 0,7	- 0,6
- Materieel WJZ	0,7		0,7				
- PIANOo Programma (incl. TenderNed)	4,6	1,3	6,0	2,9	1,8	1,1	1,1
- Parkeerpost	- 0,1	- 0,5	- 0,6	- 0,6	- 0,7	- 0,9	- 0,9
Uitgaven (totaal)	124,4	- 0,3	124,2	- 2,1	- 3,1	- 7,1	- 7,1
OD personeel	59,0	2,8	61,7	- 0,9	- 2,5	- 6,1	- 6,2
OD materieel	65,4	- 3,0	62,4	- 1,2	- 0,6	- 1,1	- 0,9
Ontvangsten (totaal)	3,5	5,2	8,8	- 0,9	- 0,9	- 0,9	- 0,9
- Diverse ontvangsten personeel	3,2	- 0,9	2,3	- 0,9	- 0,9	- 0,9	- 0,9
- Ontvangsten (buiten)diensten	0,3	6,1	6,5				

Centraal Personeel EZ

Op het budget «centraal personeel EZ» is de efficiencytaakstelling Balkenende IV van € 1,0 mln in mindering gebracht. Daarnaast zijn middelen (€ 3 mln) toegevoegd voor betalingen aan de fiscus inzake buitenlandvergoedingen die met terugwerkende kracht zijn belast met loonheffing.

Materieel kernministerie

Als gevolg van de voorgenomen gezamenlijke huisvesting met het ministerie van LNV op de Bezuidenhoutseweg 73, zijn de renovatieplannen voor het hoofdgebouw op de Bezuidenhoutseweg 30 stopgezet. Hierdoor is het budget voor renovatie en herhuisvesting verlaagd. Tevens is de taakstelling Balkenende IV op het budget «materieel kernministerie» verwerkt.

Ontvangsten (buiten)diensten

Het eigen vermogen van de vier baten-lastendiensten was ultimo 2007 hoger dan o.b.v. de nieuwe Regeling baten-lastendiensten 2007 is toegestaan (5% van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie jaar). De nieuwe Regeling staat met ingang van het boekjaar 2007 het vormen van een aantal voorzieningen niet meer toe. De geraamde dotaties aan voorzieningen zijn hierdoor in 2007 lager uitgevallen, met een hoger resultaat als gevolg. Het surplus aan eigen vermogen, totaal € 6,1 mln, wordt aan EZ afgedragen.

Artikel 22: Nominaal en onvoorzien (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	- 9,6	23,8	14,2	24,9	25,7	25,4	26,1
- Loonbijstelling	4,0	21,8	25,8	22,7	23,1	21,8	22,4
- Prijsbijstelling	5,2	0,1	5,3	0,1	0,1	0,1	0,2
- Budget onvoorzien	0,4		0,4				
- Nog te verdelen posten	- 19,3	1,9	- 17,4	2,1	2,6	3,5	3,5
Uitgaven (totaal)	- 25,8	27,0	1,2	30,3	36,9	49,5	50,2
- Loonbijstelling	4,0	21,8	25,8	22,7	23,1	21,8	22,4
- Prijsbijstelling	5,2	0,1	5,3	0,1	0,1	0,1	0,2
- Budget onvoorzien	0,4		0,4				
- Nog te verdelen posten	- 35,5	5,1	- 30,4	7,5	13,8	27,6	27,6
Ontvangsten (totaal)	25,0	- 25,0		- 17,6	- 17,6	- 17,6	- 17,6
- High Trust boetebeleid	25,0	- 25,0		- 17,6	- 17,6	- 17,6	- 17,6

Loon- en prijsbijstelling

De loonbijstelling 2008 is bij Voorjaarsnota aan de EZ-begroting toegevoegd.

Nog te verdelen posten

Deze mutatie betreft de (gedeeltelijke) invulling van de efficiency-taakstelling (personeel en materieel) Balkenende IV.

High Trust boetebeleid

In het coalitieakkoord is een stijging van de boete-inkomsten van het Rijk voorzien als gevolg van high trust-boetebeleid. Het uitgangspunt bij High Trust is het vertrouwen dat de samenleving zich aan de wet houdt. Toezichthouders en inspecties zetten minder middelen in om overtredingen op te sporen in gevallen waarin risico's beperkt zijn, maar treden harder op als de wet toch wordt overtreden. De taakstelling, die op de begroting van EZ was geparkeerd, is voor de tranches 2008 en 2009 bij Voorjaarsnota 2008 verdeeld over de betrokken departementen.

Artikel 23: Afwikkeling oude verplichtingen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	3,5		3,5				
- Afwikkeling BBH-regeling (garantie-verplichting)	3,5		3,5				
Uitgaven (totaal)	3,5		3,5				
Ontvangsten (totaal)	1,2		1,2				
- Ontvangsten Volvo	1,2		1,2				